

číslo 10/2015
ročník 23

ZPRAVODAJ

PRAŽSKÉ ARCIDIECÉZE

O katechezi dětí

O původu rorátů

Rok milosrdenství

Editorial

Vážení čtenáři,

začátek letošního prosince je již dobou adventu, tedy obdobím přípravy na vánoční svátky, které jsou svátkem nového života, zrození a svátkem dětí. A právě na ně jsme se v tomto čísle zaměřili. Přesněji na jejich katechezi. Číslo se věnuje také českému fenoménu rorátů a zajímavým programům pro děti, jimž význam Vánoc uniká.

Aleš Pištora

Náboženství mě nebaví

V novém školním roce začala výuka náboženství nově také prvňáčkům a některým z jejich rodičů to přineslo první rozčarování. „Synek přišel domů a ohlásil, že ho náboženství nebaví“. To je sprcha! Co mají rodiče v takové situaci dělat? Vysvětlovat, že do školy musíme chodit, ať nás to baví nebo ne, podobně jako za Pánem Ježíšem do kostela? Možná si při tom rodiče uvědomí, že nejen katecheti, ale také, a dokonce především oni nesou odpovědnost za náboženskou výchovu svého dítěte. Není proto od věci občas dětem položit otázku „Co jste se dneska učili?“ a pokusit se pro dítě nesrozumitelné informace dostat do srozumitelnější podoby. Ano, pro mnohé rodiče toto může být docela náročné. Jak tedy naznačit katechetce nebo katechetovi, že děti jejich učení zatím nejsou schopny přijímat a že si s výukou nedokáží poradit?

To by se mohlo leckoho dotknout. Možná si vzpomeneme, že i my jsme některému učiteli naslouchali s velikým zájmem, zatímco jiný nás nepředstavitelně nudil. I k vyučování náboženství nebo základů křesťanství je jistě nutná dávka „pedagogického umění“. Ne každý musí hned zahořet láskou k nauce, která je mu třeba prozatím vzdálená. Paní učitelka ale může žáčky zaujmout i lidsky, znát všechny děti jménem a každé z nich osobně oslovit. A třeba ta „jiskřička“ přeskochí. Podle mého soudu je to s prvňáčky složité. I proto se kněží často rádi první třídy vyhnou, zvláště když je k dispozici nějaká maminka katechetka, která to s nimi umí lépe.

Může to znít neuvěřitelně, ale učení, které nevede k přátelství s Pánem Ježíšem, může u dítěte život z víry do budoucna ovlivnit velmi negativně. Modleme se proto za všechny katechety, aby se jim v rámci daných možností dařilo stát se „umělcem své profese“.

Karel Herbst SDB, biskup

Obsah

3–5 Ze života arcidiecéze

6–7 Řveme jako tuři, bojíme přece Jericho
Rozhovor s Marií Nedbalovou

8 Katecheze dětí u salesiánů začíná u nejmenších

9 Problematika katecheze v pražské arcidiecézi

10 Roráty
O původu rorátů a konferenci

11 Rok milosrdenství

12 Proč křesťané slaví Vánoce
Pro někoho aktuální otázka

13 Příliš spěchaly na svět

14 Diáře

15–17 Programy

Zpravodaj pražské arcidiecéze. Uzávěrka dalšího čísla 4. 12. 2015. Vydává Arcibiskupství pražské, Hradčanské nám. 16, 119 02 Praha 1
www.apha.cz | www.facebook.com/apha.cz | e-mail: zpravodaj@apha.cz

Obsah připravuje, rozšiřuje a objednávky přijímá Odbor vnějších vztahů – Tiskové středisko, Thákurova 3, 160 00 Praha 6
E-mail: zpravodaj@apha.cz, tel.: 220 181 754. Redakce: Aleš Pištora, Erika Kroupová. Texty jsou redakčně upraveny.
Titulní strana: archiv Arcibiskupství pražského. Sazba: GRAFIS studio Libeznice. Tiskne: GZH Hronov. Vychází 10x do roka.
Registrace: MK ČR E 13802. Příspěvek na 1 výtisk 15 Kč.

Betlémské světlo doputuje do Prahy

V pátek 18. prosince čeští skauti opět v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha předají do rukou pražského arcibiskupa kardinála Dominika Duky OP světlo symbolizující přátelství, mír a narození Krista. Plamínek z Betléma si lidé budou moci odnést domů. Projekt je opět doplněn i vánoční hrou pro děti „Sestav si svůj betlém“. Další aktivitou je skautský stánek na vánočních trzích na náměstí Míru. Bude fungovat i Betlémská pošta. Více informací na www.krestanskevanoce.cz.

Betlémské světlo. Foto: skaut.cz

Betlémy 2015

Již počtvrté vychází brožura, která provede návštěvníky po těch nejpozoruhodnějších betlémech vystavených od 24. prosince po celé vánoční období v pražských kostelech. Brožurka, která bude k dispozici v pražských kostelech, PIS a dalších informačních centrech obsahuje otvírací hodiny, informace o historické a umělecké hodnotě betlémů i čas nedělních bohoslužeb.

Betlém na Vyšehradě. Foto: Michal Němeček

Česká mše vánoční zazní z varhanního kůru

Půlnoční mši svatou bude v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha 24. prosince od 24.00 hodin slavit pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP. Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby zazní z kůru, kde budou stát v budoucnu nové varhany.

Bohoslužba za sv. Anežku Českou

Pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP bude 3. prosince od 17.30 hodin sloužit v Anežském klášteře mši svatou ke cti sv. Anežky.

Papežská ocenění

V sobotu 21. listopadu předal pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP během mše svaté ke cti sv. Cecílie ve svatovítské katedrále papežská ocenění devíti osobnostem pražské arcidiecéze.

Ocenění laiků a prof. Piňhy

V pátek 13. listopadu předal pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka OP při mši svaté ke cti sv. Anežky České v katedrále sv. Víta, Václava a Vojtěcha ocenění devíti zasloužilým laikům za obětavost a péči spojenou s hlásáním evangelia. Prof. Petr Piňha převzal dekret, jímž ho papež František jmenoval monsignorem.

Foto: Martina Řehořová / Člověk a víra

Světový den mládeže v Krakově

Od 28. září je možné se přihlašovat na webu krakov2016.signals.cz na Světový den mládeže v Krakově. Účastníci, kteří se přihlásí do 30. dubna 2016, mají nárok na nižší cenu, která je dotovaná Českou biskupskou konferencí a celostátní sbírkou, která proběhne 6. března v kostelech. Setkání je určeno pro mladé lidi od 16 let. Čekají je katecheze biskupů, koncerty, modlitba a mnoho dalšího. Hlavním bodem setkání je vigilie a mše svatá s papežem Františkem. Program se dělí na dvě části: Dny v diecézích 20.–24. července 2016 a samotné Světové dny mládeže pak 25.–31. července.

Foto: Anna Sýkorová

Jsme normální (?)

Ve čtvrtek 3. prosince se v klášteře augustiniánů na Malé Straně koná setkání mladých lidí a řeholníků, kteří se chtějí společně zamýšlet nad hledáním své životní cesty. Představí se osobnosti různých řádů a kongregací, které budou hovořit o zasvěceném životě. Večer nazvaný „Jsme normální (?)“ začíná mší svatou v kostele sv. Tomáše na Malé Straně v 18.00 hodin. Více informací najdete na webu www.reholnici.webnode.cz.

Milosrdné srdce křesťanů

V sobotu 5. prosince od 9.30 do 14.00 hodin se koná v Pastoračním středisku (Kolejná 4, Praha 6) adventní duchovní obnova s Prof. MUDr. Leonardo Emberti Gialloreti o Roku Božího milosrdenství, uprchlictví, obavách a nadějích Kristových učedníků.

Od 14.00 do 16.00 hodin následuje beseda na téma „Uprchlíci mezi námi“. Prof. MUDr. Gialloreti je zodpovědný za pomoc uprchlíkům v Severním Iráku a je členem komunity Sant' Egidio v Římě.

Pomoc lidem bez domova

Arcidiecézní charita Praha zintenzivnila od 1. prosince služby na pomoc lidem bez domova. Navýšila počet lůžek pro krátkodobé přenocování a rozšířila otevírací dobu Nízkopražového denního centra. Lidem bez přístřeší je i nadále k dispozici šatník, kde mohou získat zimní oblečení. Více na: <http://praha.charita.cz/sluzby/svterezie/aktualne/dlouhodobamaterialni-sbirka-obleceni/>

Dárek pro každého

Farní Charita Praha 7 – Holešovice spolu s Městskou částí Praha 7 organizuje projekt „Dárek pro každého“. Jeho cílem je obdarovat vánočním dárkem děti ze sociálně slabých rodin. Více na: www.charitap7.cz.

Anketa o nejlepšího vyučujícího náboženství

Pod záštitou biskupa Herbsta byla vyhlášena anketa o nejlepšího vyučujícího náboženství s názvem „Duhové srdce 2016“. Více informací najdete na www.mojeduha.cz.

O migraci a postoji církve

Arcibiskupství pražské ve spolupráci s centrem Dominikánská 8 a Akademickou farností Nejsvětějšího Salvátora uspořádalo v listopadu trojici debat věnovaných aktuálnímu tématu současné migrační vlny a postojům katolické církve. V debatách se mluvilo o tom, zda současné situaci spíše odpovídá pohled „křesťanský“, či „politický“, ale také o tom, jak se promění evropské pojetí národa, a co způsob, jak se u nás vedou debaty na toto téma, vypovídá o nás samých.

Proběhla konference o rodině

Katolická teologická fakulta UK pořádala ve dnech 4. a 5. listopadu vědeckou konferenci s názvem „Otázky rodiny v současném světě a současné církvi“. V přednáškách a diskusích nebyla věnována pozornost především momentálně v médiích diskutovaným tématům, jako je situace rozvedených nebo svazky homosexuálních osob, ale spíše základním pohledům na změněnou situaci, v níž dnes rodina žije, a zásadním teologickým pohledům na manželství a život z víry. Při prvních reflexích nad závěry biskupské synody vyplynulo, že rodiny potřebují ve své nelehké situaci pomoc a podporu. A dále, že otázka života rodin je dnes především otázkou sociální a politickou, ne jen morální a teologickou. Z konference se připravuje kolektivní monografie.

Foto: Helena Kodalíková

Smírná pouť za potracené děti

Vpondělí 28. prosince bude od 11.00 hodin v kostele Panny Marie Vítězné u Pražského Jezulátka sloužit biskup Karel Herbst SDB requiem za ty, kterým nebylo dovoleno se narodit. Více informací na modlitbyzanejmensi.cz.

Penzion Panský dům. Foto: Eriika Kroupová

Ocenění pro Charitu

Česká nemocnice sv. Karla Lwagy získala cenu doktora Celestýna Opitze. Osobnostem nebo projektům, které jdou příkladem v péči o nemocné či jinak potřebné, jí uděluje Hospitálský řád Milosrdných bratří.

Foto: archiv Arcidiecézní charity Praha

Penzion Panský dům

Arcibiskupství pražské otevírá po celkové rekonstrukci v Rožmitále pod Třemšínem penzion Panský dům. Je vhodný k duchovním akcím, školením i k rekreaci. Rožmitál je malebné městečko v blízkosti brdských lesů. V nedalekém kostele Povýšení sv. Kříže pravděpodobně poprvé zazněla „Česká mše vánoční“ Jakuba Jana Ryby. Více <http://panskydumrozmital.cz>.

Foto: Vojtěch Nedbal

Řveme jako tuři, boříme přece Jericho

O zkušenostech s katechezí dnešních dětí v pražské arcidiecézi jsme mluvili s katechetkou PaedDr. Marií Nedbalovou, která je mimo jiné autorkou sady oblíbených „Velikonočních misálků“ nebo sešitků „Liturgie pro děti“.

■ Aleš Pištora

Nedávno jste vydala Velikonoční misálky, které jsou dnes v nejedné katolické rodině. Co vás přimělo k tomu je vytvořit?

Náboženství učím už přes dvacet let. Pustila jsem se do toho po revoluci, kdy jsem měla čtyři malé děti. V naší farnosti náboženství nebylo a pro mě bylo obtížné dojíždět na náboženství někam jinam. Začala jsem s úplnými základy. To, kdo je Pán Ježíš, kdo je Josef, kdo je Marie, jsme si přibližovali za pomoci plyšáků a kuchyňských potřeb. Na víc nebyl čas ani materiály. Ale každým rokem se přidávaly další a další rodiny a posledních deset let učím přes sto dětí ročně. Postupně jsem zjišťovala, že už to pomoci plyšáků nejde a že potřebuji nějaké promyšlenější materiály. Po revoluci se samozřejmě různé knihy a sešity začaly objevovat, všechno mi to ale při-

padalo příliš moralistické, nudné nebo pro děti až moc naukové. A tak jsem si začala připravovat podklady vlastní. V 90. letech jsme nad jejich tvorbou trávili s manželem mnohé dovolené. Takto vznikaly celé ročníky mých příprav. Jedním z témat byly také Velikonoční misálky. Měli o ně zájem i jiní lidé, objevil se skvělý nakladatel, a tak jsme se je rozhodli vydat.

Jaký způsob katecheze upřednostňujete?

Domnívám se, že je důležité uchopit jedno téma a to potom rozvíjet. Je potřeba položit úplný základ a neskákat od jednoho k druhému. Já to dělám tak, že si vždycky stanovím téma, které nás vede celý rok, např. život Pána Ježíše od narození až po vzkříšení. Jiný rok se zase věnujeme třeba jeho učení, další rok apoštolům, jiný

tomu, co se děje při mši svaté... Základní příběh různě rozvíjíme s ohledem na liturgickou dobu, ale i na to, co děti prožívají tady a teď, třeba ve škole, ve školce nebo doma.

Když s dětmi začínáte mluvit o křesťanství, na co navazujete? Můžete u nich počítat s nějakými znalostmi?

Dost často na tom rodiče nejsou o moc lépe než děti. Mnozí samozřejmě žijí vírou, chodí do kostela, ale s dětmi si o víře netroufají mluvit, protože kolikrát nevědí, odkud začít. Zaplať pánbůh je to dnes ale o mnoho lepší, než to bylo po revoluci. Knih a nejrůznějších pomůcek pro katechezi je v současné době nepřeberné množství. Je z čeho vybírat. Některé děti tedy základy mají, ale přijdou do skupiny i děti a rodiny, které jsou na úplném startu.

Jak si dnes děti před nevěřícími kamarády víru obhájí? Například ve škole?

To, jak děti, které chodí na náboženství, obstojí u ostatních, záleží na tom, jak setkání probíhají. Je dobré, aby byl průběh setkání ušitý dětem na míru. Děti baví hry, písničky, touží se něco dozvědět, ale zároveň mají rády, když je legrace. Starší uvítají diskuzi. Každá

Katecheze by měla vyprovokovat diskuzi doma v rodinném kruhu.

skupina dětí je jiná. Když se tedy spolužáci a kamarádi dětí zeptají, zda se na hodinách náboženství jen nemodlí, tak mohou děti po pravdě třeba vyprávět, že minule bořily Jericho a že kvůli tomu řvaly jak tuří. Nemá smysl žehrat na ateistické poměry v naší zemi, je potřeba začít od nás. Je třeba respektovat sféru, kde se děti pohybují, jak mluví s ostatními. Děti nebudou poslouchat „svaté povídky“. Musí to prožít v radosti a do hloubky, potom si to uhlájí i před ostatními.

Možná, že i někoho přivedou s sebou. Dnes už ve společnosti naštěstí není tolik předsudků k náboženství jako za totality. Lidé spíš nevědí.

Jak by rodiče mohli připravit své děti na náboženství a jak by je mohli dále doprovázet?

Nejdůležitější je rodina, tam děti dostanou nejvíc. Kromě toho je tu i náboženství ve farnostech. S nejmenšími předškolními dětmi chodí rodiče. Podle mě je ideální, aby rodiče doprovázeli děti na náboženství pokud možno až do jejich prvního svatého přijímání. Náboženství by mělo vyprovokovat diskuzi doma v rodinném kruhu. Od určitého věku se děti otázkami víry začínají prokousávat víc samy. Úloha rodičů ale samozřejmě nekončí ani tehdy. Musí být stále ochotni s dětmi o víře mluvit. Vždyť nejlépe vědí, co jejich děti trápí, čím žijí atd. Mohou udělat nějakou teologickou chybu, ale ta se dá přece opravit. Všichni se učíme celý život. Důležitá je blízkost a doprovázení.

Kde by měla katecheze probíhat? Ve škole, nebo na faře?

Mělo by to být prostředí, kde se děti cítí co nejlépe. Vše má své pro a proti. U nejmenších dětí jsem příznivec toho, aby se učilo doma nebo v klubu pro nejmenší. Rodinné prostředí je pro tuto věkovou kategorii přirozené. Pro starší děti je zase lepší prostředí fary. Už to, že tam jdou, zahrnuje rozhodnutí vykročit Bohu vstříc, něco se dozvědět a něco prožít.

Ze skupin náboženství se vytvářejí společenství. Proto už naše setkání s nejmenšími končí společným posezením s rodiči, kde spolu můžeme ještě neformálně mluvit, zatímco si děti hrají. Někdo něco dodá, někdo se na něco zeptá, rodiče se baví spolu. Pro skupiny maminek nebo i tatínků, je to podle mě úplně ideální.

Opravdu chodí i tatínkové?

Ano. Je skvělé, že se tatínkové dnes čím dál tím víc podílejí na výchově. Chlap má autoritu sám od sebe. Když něco řekne, tak se to bere vážně. To víte, maminka často tráví s dětmi hodně organizačního času. Je to pořád to samé: „Složil sis prádlo? Máš ukli-

zeno? Udělal sis úkol?“. V tom nějaká ta hluboká myšlenka snadno zanikne.

Přibližte mi, jak to vlastně na vašich hodinách vypadá.

Úplně nejdůležitější je, aby si na to, co chci předat, děti přišly samy. Často se je snažím trochu vyprovokovat. Říkám

Katecheta do toho musí být zažraný!

jim třeba, že můžou zlobit, jak chtějí, protože Bůh je milosrdný. A děti se se mnou začnou přit, že to tak není a musí si na svou obhajobu hledat vlastní argumenty. Anebo třeba při vyprávění schválně řeknu, že se Ježíš narodil v Jeruzalémě, a mluvím dál jakoby nic. A po chvíli se zničehonic ozve: „Ale já si myslím, že to nebylo v Jeruzalémě.“ Všichni nad tím začnou přemýšlet. A tak vyndáme mapu a sledujeme, kolik asi Maria s Josefem ušli kilometrů z Nazareta do Betléma, kdo z nás někdy došel tak daleko... Je dobré, aby se děti naučily o víře mluvit mezi sebou, protože přijde věk, kdy rodiče budou pro děti v diskuzi o víře nezajímaví.

Děti rády při náboženství drží něco v ruce, rády něco pozorují... Když si zapálíme svíčku, nechám děti sledovat, jak vosku ubývá, ale jak mizení vosku dává „život“ plameni. Je to podobné, jako když dáváme my něco ze sebe a ono to přináší užitek. Děti se v takových chvílích dokáží neuvěřitelně ztišit a vnímat.

Co je klíčem k dobré katechezi? Měla byste nějaký návod pro ostatní?

Musí svou víru hluboce prožívat a mít potřebu ji předávat dál. Znám mnoho katechetů, kteří jsou skvělí. Učí spontánně, ze svého nitra, dávají do toho sami sebe. Katecheti by toho měli hodně znát, ale potom by měli dokázat všechny knihy zavřít a předávat víru tak, jak je jim to vlastní. A musí z toho mít radost. To je základ. Katecheta do toho musí být zažraný!

Foto: Vojtěch Mucha

Katecheze dětí u salesiánů v Kobylicích začíná u nejmenších

Cesta dětí k živé víře v Boha začíná v rodině a jejich prvními průvodci jsou rodiče. Je dobré, když klikatou stezku poznání lemují srozumitelné ukazatele – a je to především farnost a lidé v ní, kteří mohou putování k víře usnadnit. Zeptali jsme se, jak katecheze dětí funguje v salesiánské farnosti sv. Terezie z Lisieux v Praze-Kobylicích. Vždyť právě salesiáni by měli mít k dětem a mládeži velmi blízko a sv. Terezička je přímluvkyní všech maličkých u Božího trůnu.

■ Text Leona Matušková

Kobylická farnost provází vírou děti všech věkových kategorií a začíná u těch nejmenších. Předškolní náboženství navštěvují děti od pěti let spolu s rodiči. Každá hodina se zaměřuje na určité téma, začíná písničkou, pokračuje jednoduchou hrou a na závěr si děti něco namalují nebo vyrobí. Vše zakončuje společná modlitba, kdy se v kruhu podává svíčka a kdo chce, může se připojit s prosbou nebo chválou. „Jsem za tuto zkušenost moc vděčná a děti tam chodí rády. Modlitba se svíčkou se nám stala inspirací i pro modlitby doma,“ uvádí maminka tří chlapců Květa Mrázková. „Děláme to takovou hravou formou, aby to děti bavilo,“ přisvědčuje katechetka a máma dvou malých dětí Tereza Kostrounová. Předškolní náboženství se koná vždy jednou týdně ve farních prostorách.

Neomezovat se jen na předávání vědomostí, ale předávat hlavně živou víru, to je zásada katechetky Dany Pilchové. „Aby náboženství bylo skutečně katechezí, je třeba zprostředkovat osobní setkání s Bohem skrze písně, modlitbu a vlastní zkušenosti,“ uvádí

Dana. „Věra musí být živou součástí života katechety. Když je v roli katechety v rovnováze to lidské a duchovní, je to dobré,“ dodává.

Kobylická farnost zajišťuje náboženství i pro děti školního věku. Mnohé však z praktických důvodů dávají přednost katechezi ve škole. Tedy za předpokladu, že tu možnost mají. Paní Eva zkusila prosadit nepovinné náboženství ve škole, kam nastoupila její dcera. Poté, co se jí podařilo oslovit dostatečný počet rodičů i domluvit katechetu, plán ztroskotat na neochotě vedení školy. Přesto se v okolí Salesiánského centra nacházejí školy, které výuku náboženství nabízejí, a často v nich učí právě katecheti od sv. Terezičky – například Tomáš Redlich. „Výuku pojmám jako prostor k otevírání různých témat a pokládání otázek spíše než jen jako předávání vědomostí,“ říká Tomáš. Cení si toho, že do hodiny občas zavítají i spolužáci věřících dětí, kteří toho o křesťanství moc nevědí. Stalo se dokonce, že se některé z těchto dětí nechaly u Terezičky následně pokřtít.

Je cenné, když katecheta cítí podporu ze strany farnosti, a v Kobylicích tomu tak je. „Scházíme se každý měsíc, modlíme se nad Písmem, můžeme se podělit o radosti i starosti,“ popisuje Tereza Kostrounová. K dispozici jim jsou k zapůjčení do výuky knihy, časopisy, mapy či DVD. Vždy ke konci školního roku pak katechety ve „farním sklípku“ pohostí znalec vína farář P. Josef Brtník. „Naše farnost je spíše výjimka, jinde se takové péče katechetům nedostává, alespoň co vím od kolegů odjinud,“ doplňuje Tereza. Podobnou zkušenost má díky příbuzným na vsi i Květa Mrázková: „V některých menších farnostech nemusí být snadné zajistit katechety a také nabídka materiálů tam může být menší.“

Podporu cítí katecheta od sv. Terezičky také od Pražského arcibiskupství, zejména si pochvalují Katechetické středisko s jeho nabídkou přednášek a pomůcek k výuce. „Jako rodič cítím v církvi oporu ve společném úsilí výchovy dětí v dospělé křesťany s osobním vztahem k Bohu,“ doplňuje za rodiče Květa Mrázková. Ostatně, jak se shodli mnozí oslovení, právě rodiče jsou v cestě k víře dětí ti nejdůležitější.

Problematika katecheze v pražské arcidiecézi

Až do druhé světové války bylo náboženství na čestném prvním místě mezi ostatními vyučovanými předměty. Jak to ale vypadá dnes? Je nějaký rozdíl mezi „náboženstvím“ na faře a ve škole? Na tyto otázky se pokusí odpovědět a s tím, jak se v diecézi pracuje s dětmi, vás seznámí Lenka Jeřábková Th.D.

Lenka Jeřábková. Foto: Erika Kroupová

Katecheze, nebo výuka náboženství?

Aktuální církevní dokumenty rozlišují pojmy „katecheze“ a „výuka náboženství“. Výuka náboženství má za cíl informovat o křesťanství, a to jak věřící, u nichž jejich vědomosti rozvíjí, tak i nevěřící, kterým podává o křesťanství základní informace. Jejím cílem tedy primárně není rozvíjet víru těch, ke kterým se obrací. Katechezí naproti tomu nazýváme činnost, kde je vedle poskytování informací hlavním cílem rozvíjení a doprovázení víry zúčastněných – týká se tedy výhradně věřících.

Většina katechezí v arcidiecézi se odehrává na farách. Často je to na přání rodičů, jejichž děti dojíždějí do školy mimo svou farnost. Katecheze ve školách závisí především na spolupráci mezi farností a vedením školy. V Praze tato spolupráce dobře funguje například v oblasti Bubenče, Dejvic nebo Kobylis, mimo Prahu například na Sedlčansku a Vlašimsku, kde je pravidelné setkávání ve školách zavedenou praxí.

Jaké katecheze děti navštěvují?

Děti jsou druhou nejpočetnější katechizovanou skupinou, hned po dospělých. Některé farnosti se věnují dětem už v předškolním věku – často

ve společnosti maminek – ve farních klubech nebo při zvláštních setkáních. Nejvíce katechetů v diecézi se pravidelně věnuje dětem mladšího školního věku na prvním stupni ZŠ, kdy se děti připravují na první přijetí svátostí smíření a eucharistie. Poté, co se tyto děti „přehoupnou“ do puberty, jejich počet z řady důvodů klesá. Pro ně se osvědčují katecheze spíše formou společenství s pestřejší škálou aktivit.

Nesmíme zapomenout ani na katechezi v rámci formace ministrantů nebo na katechumenát školních dětí.

Kolika dětí se katecheze dotýká?

Již více než deset let vedeme pravidelně statistiky, kolika dětí se katecheze dotýká; následující jsou z loňského školního roku. Počet předškolních dětí se pohyboval okolo 650, mladších školních dětí bylo 2 200, starších už jen přibližně 700. Na první přijetí svátostí se připravovalo okolo 600 dětí.

Na území hlavního města nejvíce dětí navštěvuje katecheze ve vikariátech, které zahrnují velké sídlištní farnosti. V každém z nich se různých typů katecheze účastnilo přibližně 700–800 dětí všech věkových kategorií.

„Mimopražským“ vikariátům ve farní katechezi panují oblasti Jílového, Kolína, Příbrami a Staré Boleslavi – v každém z nich jsme napočítali přibližně 150–200 dětí. Žádný z ostatních vikariátů není úplně „pustý“, v mnohých z nich se katecheze sice v malých počtech, ale úspěšně „rozbíhá“.

A naši katecheté?

Celkově v pražské arcidiecézi působí v rámci všech věkových kategorií, tedy nejen dětí, cca 140 laiků a 170 duchovních, kněží i jáhnů.

Dětem se věnují kněží i laici. Většina z nich jich má vysokoškolské teologické vzdělání, někteří laici jsou též často absolventy jiné vyšší odborné školy, případně katechetického kurzu, který pravidelně pořádáme. Mezi laickými katechety, kteří působí u dětí, je více žen (loni jich bylo 98 proti 20 mužům) a jejich věkový průměr se pohybuje nejčastěji mezi 30–50 lety. U předškoláků převažují laici (loni 47 žen proti 14 mužům včetně kněží). U školáků je počet již vyrovnanější, byť laiků je o něco více (loni 115 žen proti 87 mužům včetně kněží).

Co jsou „roráty“?

Kořeny rorátů sahají až do období středověku, kdy bylo v celoevropském měřítku oblíbenou praxí sloužit po celý církevní rok v sobotu ráno votivní mši svatou k počtě Panny Marie.

■ **Text Jan Baťa**

V adventu začínala tato mše introitem Rorate coeli desuper – Rosu dejte nebesa shůry, který dal celé mši název. Od počátku 15. století u nás rostla obliba prokládání chorálních nápěvů písněmi. Zpěváci si nejprve sami volili písně, které vkládali do chorálních melodií s přihlédnutím k jejich obsahové i melodické příbuznosti. Posléze nabyl výběr písní pevné podoby. Tímto způsobem vznikaly více či méně rozdílné sestavy rorátního formuláře.

Ve druhé polovině 16. století byly doposud latinské texty překládány do češtiny. Do takto „upraveného“ chorálu byly vkládány nejen dobové, ale také předhusitské písně. Do rorátů byly ale přejaty i nápěvy písní světských opatřené duchovními texty a melodie písní jiných období církevního roku. Ve druhé polovině 16. století bývali písaři kancionálů zároveň i jejich redaktory. Sami vybírali vhodné písně a prokládali jimi český chorál z formuláře Rorate. Redakce písní tak není ve všech pramenech zcela jednotná.

Roráty byly zpívány ve více či méně pozměněné podobě až do 19. století. V souvislosti se závažnými změnami v období josefínských reforem velmi utrpěla úroveň jejich provozování – nápěvy písní bývaly v pozdějších vydáních často pozměňovány dle soudobé módy a postupně vymizelo povědomí o jejich celkové struktuře. O novodobou renesanci zpěvu rorátů se pokusil až Dobroslav Orel, který v Českém kancionálu publikoval nejen samotné písně, ale také vůbec první souhrnnou studii o staročeských rorátech. Jeho edice těchto zpěvů zůstává základem rorátních bohoslužeb dodnes.

Foto: Iva Horálková / Člověk a víra

Hudba v katedrále III. – Staročeské roráty

Hudba jakožto nositelka slova má v liturgii výjimečnou roli. Jak by měla vypadat liturgická hudba, aby odpovídala potřebám liturgie dnes, s jejím důrazem na aktivní účast věřících? A jak by měla vypadat v sídelním biskupském kostele? To jsou otázky, které stály u myšlenky založení cyklu konferencí věnovaných problematice katedrální hudby. Náplní těchto setkávání má být jednak určité ohlédnutí do minulosti, mapování toho, co se v katedrále v minulosti provozovalo za hudbu, co se pro katedrálu skládalo, a jednak aktuální otázka, co se má hrát v katedrále, potažmo obecně při liturgii dnes.

Letošní konference v sobotu 5. prosince se bude nést ve znamení staročeských rorátů. Tyto zpěvy se dnešnímu nezsvěcenému člověku mohou zdát po hudební nebo jazykové stránce zastaralé. A přesto se v našich zemích i dnes, stejně jako v minulých staletích, těší velké oblibě.

Fenomén rorátů bude představen v celé své rozmanitosti. Teologii a liturgii adventní doby přiblíží dr. Radek Tichý a bratr Jan od Kříže z francouzského kláštera Sept-Fons, o rorátních zpěvech 15. a 16. století promluví dr. Jiří Žůrek a na jejich hudební produkci přímo v pražské katedrále se za-

měří muzikologové doc. David Eben a dr. Tomáš Slavický.

Samotné konferenci bude předcházet rorátní mše svatá v kapli Všech svatých a následná snídaně v Mladotově domě na Pražském hradě a uzavrou ji v 17.00 hodin kardinálem Dukou celebrowané nešpory v katedrále sv. Víta. Během této liturgie poprvé zazní nová skladba Magnificat, již pro tuto příležitost složil brněnský skladatel Pavel Zemek Novák. Více na <http://ctu-uk.cz/hudba-v-katedrale-iii-staroceske-roraty>.

■ **Text Klára Jirsová, Filip Srovnal**

Foto: Marek Novák / Člověk a víra

Rok milosrdenství

Na jaře 13. března vyhlásil Svatý otec Rok milosrdenství. Začne otevřením Svaté brány v Římě 8. prosince 2015 a bude trvat do 20. listopadu 2016. Kromě Říma se poprvé v dějinách otevrou Svaté brány také v naší diecézi! Svatý otec takto akcentuje velké téma svého pontifikátu: Boží milosrdenství.

Jde o dvacátý devátý Svatý rok, první nastal v roce 1300 za papeže Bonifáce VIII. vlastně spontánní reakcí poutníků. Nakonec papež vyhlásil, že každých padesát let bude „svatý rok“ s odvoláním na starozákonní předpis milostivého léta (Lv 25,10), kdy se měla vyhlásit svoboda všem zajatcům a otrokům a vrátit vše půjčené. Poslední Svatý rok proběhl v roce 2000 a další rádný by měl být v roce 2025. V českém jazykovém prostředí se biskupové dohodli nevyužívat pojem „jubileum milosrdenství“, jak to mají v některých jiných zemích, protože nejde o výročí nějakého člověka či události.

Duchovní význam této události leží v pojmu „pout“, tedy cesta za Bohem. Ať již jde o symbol celého našeho života či o putování za konkrétním cílem. Proto se po staletí vydávali poutníci nejprve do Svaté země a následně do Říma k hrobům apoštolů,

aby si na těchto posvátných místech vyprosili zvláštní požehnání od Boha.

Proto i tentokrát budeme putovat na posvátná místa, abychom si zde vyprosili odpuštění svých hříchů, získali odpuštění trestů za hříchy (odpustky) a modlili se za Boží pomoc pro naše blízké. Podmínky pro přijetí jsou uvedeny v bule papeže Františka „Misericordiae Vultus“: vykonat alespoň krátkou pouť do jednoho z jubilejních kostelů; slavit zde svátost smíření a účastnit se mše svaté. Papež ale také žádá, abychom rozjímali nad milosrdenstvím, vyznali víru a připojili modlitbu na úmysly papeže, které nosí ve svém srdci pro dobro církve a celého světa.

Místa Arcidiecéze pražské, kde bude možné získat tyto zvláštní milosti: katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha (otevření Svaté brány 12. 12. 2015 v 10.00), dále kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze na Vinohradech, kostel Panny Marie Vítězné (Pražské Jezulátko), kostel Nanebevzetí Panny Marie ve Staré Boleslavi, kostel sv. Matouše v Hrádku u Vlašimi a klášterní kostel Nejsvětější Trojice ve Slaném. V těchto chrámech se otevrou Svaté brány na svátek Svaté rodiny 27. 12. 2015. Posledním místem bude bazilika Nanebevzetí Panny Marie na Svaté Hoře, kde se Brána milosrdenství otevře 29. 5. 2016 při slavnosti „korunovace“. Jako zvláštní jubilejní chrám byl vyhlášen kostel Panny Marie a sv. Benigna (Svatá Dobrotivá) v Zaječově na období 1. 7. – 31. 8. 2016, kde nebude Svatá brána.

Jakýmsi duchovním středobodem bude kostel Nejsvětějšího Srdce Páně v Praze na Vinohradech, kde bude zvláštní poutní program vždy první pátek v měsíci od 5. 2. 2016. Ráno v 8.00 zde bude mše svatá, dále také večer v 18.00, po ní krátká katecheze a následná adorace s možností svátosti smíření.

Významnou událostí bude také vyslání misionářů milosrdenství papežem či zpovědní čas „24 hodin pro Pána“ (4.–5. 3. 2016 v kostele Panny Marie Sněžné, Praha 1).

Proč křesťané slaví Vánoce?

Pro čtenáře Arcidiecézního zpravodaje poněkud nesmyslná otázka. Pro řadu dnešních dětí v naší zemi však nikoliv. Skutečnost, že mnohé děti dnes neví nic o původu a významu Vánoc, stála na počátku katechetického projektu, který už deset let běží v pražské lhotecké farnosti Panny Marie Královny míru, a kterého se od jeho počátku zúčastnilo už několik tisíc dětí z okolních škol.

Vše začalo na podzim roku 2006. Byť je lhotecká farnost společenstvím velmi živým, uvědomili jsme si tehdy, že většinu naší energie směřujeme dovnitř farnosti a naše okolí přichází poněkud zkrátka. Náš kostel stojí uprostřed panelových sídlišť, kde vyrůstá mnoho dětí. Mnohé z nich do kostela nikdy v životě nevstoupily. Rozhodli jsme se, že s Boží pomocí se pokusíme tento stav aspoň trochu změnit.

Na advent 2006 jsme proto připravili interaktivní program na téma „Proč křesťané slaví Vánoce“ a nabídli jej okolním školám. Oslovili jsme jich deset, přišla jedna jediná. První třídu, která vstupovala do kostela, vedla zástupkyně paní ředitelky, jež šla takzvaně „na průzkum“. Program ji uchvátil, a proto dala souhlas i ostatním třídám ze své školy. Další rok už přišly školy tři a dnes chodí takřka všechny. Loni o Vánocích se programu zúčastnilo dvacet tříd.

Zpočátku jsme nabízeli pouze vánoční program a to jen pro první stupeň ZŠ. Velmi záhy nás však učitelé požádali, zda bychom pro jejich třídy nepřipravili i něco podobného na Velikonoce. A jejich zájem brzy začal přerůstat naše možnosti. Nakonec jsme tedy zvolili následující taktiku. Pro třídní kolektivy z okolních škol nabízíme vánoční program „Cesta do Betléma“ pro třetí třídu, velikonoční program „Proč křesťané slaví Velikonoce“ také pro třetí třídu a vánoční program „Betlémská hvězda“ pro čtvrtou třídu. Ostatní ročníky musíme bohužel z kapacitních důvodů odmítnout. Po pěti letech jsme v sobě našli odvahu nabídnout vánoční a následně i velikonoční program i druhému stupni ZŠ. Do kostela zveme sedmáky a pochopitelně i pro ně jsme vytvořili speciální program.

Prostor vyhrazený tomuto článku bohužel neumožňuje obsahové představení tohoto projektu. Velmi zkráceně lze snad vyjádřit, že se jedná o cca.

45minutový interaktivní program, při němž se střídá vyprávění, poslech hudby, tvořivá činnost katechetů i dětí samotných, tanec, ticho, zpěv (koleď), osobní přání radostných Vánoc či Velikonoc s malým dárkem a mnoho dalších prvků. Učitelům doprovázejícím třídu umožňujeme zapojení do tohoto programu. Někteří se zapojí rádi, někteří program se zájmem sledují zpozzdálí. S každou třídou pracují dva katecheti.

Aktivně se dnes na programu spolupodílí ze strany farnosti pět laiků ve věku 35–50 let (dva muži a tři ženy) – žádný z nich přítom není „profikatecheta“, jedna řádová sestra a dva kněží. Kněží přítom zpravidla třídy v kostele jen uvítají a pak je předají do péče „laikům“. Nesmím zapomenout ani na naše varhaníky, kteří na závěr programu děti pozvou na kůr, kde si mohou zazpívat jednu či dvě koledy. Za velmi důležitou považujeme duchovní podporu celé farnosti. Zvláštní milostí, které se projektu dostává, je „nebeská podpora“ tří katechetek, které byly v minulosti do projektu zapojeny. Pán si je však k sobě povolal o něco dříve, než je obvyklé. Jsme si jisti, že projekt dnes doprovázejí shora svou přímluvou.

Byť jsme zpočátku měli veliké obavy, jak obstojíme, jak budou reagovat učitelé, vedení škol, rodiče i děti samotné (a především pubertální sedmáci), s vděčností dnes můžeme říct, že Hospodin si nás vede. Ano, někdy „padáme na ústa“, ale stojí to za to. Společně s originální hvězdičkou z Betléma či velikonočním křížkem si totiž děti domů z kostela odnášejí i radostnou zprávu o tom, že Bůh má každého z nás nezměrně rád. A to není málo.

Poselství kostelů

V naší farnosti u sv. Ludmily na Vinohradech jsme letos v červnu u příležitosti evangelizačního projektu Dny víry realizovali populárně vzdělávací program

pro školy s názvem „Poselství kostelů“. Cílem programu bylo dětem ze třetích a čtvrtých tříd základních škol představit kostel jako místo setkávání křesťanů a umožnit jim všemi smysly nasát jeho atmosféru. Děti se seznámily s patronkou našeho kostela sv. Ludmilou, poslechly si krátkou přednášku o podstatě křesťanství a prohlédly si kostel. Na závěr jsme připravili výtvarné dílny, kde se z dětí stali tvůrci historických vitráží, které si poté jako malý dárek děti odnesly s sebou domů na památku.

Uvědomili jsme si, jak moc se názor na církve skládá z předsudků a mylných informací, a to byl hlavní důvod, proč jsme se rozhodli přiblížit náš kostel jako „dům“ křesťanů právě malým dětem, jejichž postoje k církvi ještě nejsou vyprofilované. Doufáme, že až si naši malí posluchači budou v budoucnu tvořit své názory, vloží do celkové mozaiky i malou zkušenost od nás.

■ **Text B. Sviezeny, M. Bernolle**

Příliš spěchaly na svět

„Žít v jiné době, zemřeli bychom oba u porodu.“ Tak začíná vyprávět příběh narození svého syna Vojtiška Kateřina Procházková. Narodil se předčasně a vážil něco přes 1 500 gramů, ale nevzdal to. Pak u něj však lékaři objevili nitrolebeční krvácení.

„Moje vytoužené těhotenství bylo komplikované od začátku. Krvácení mě upoutalo na lůžko už v srpnu, v prosinci se situace zhoršila a hospitalizovali mě v motolské nemocnici. S Vojtiškem jsme měli jediný cíl, společně jsme se snažili vydržet co nejdéle,“ popisuje začátek boje o přežití svého syna Kateřina. „Podle intenzity krvácení jsem počítala dny, hodiny nebo minuty,“ vypráví Kateřina a i po letech se jí ještě lesknou oči.

Zachránila ho operace mozku

Společně vydrželi až do února. Vojtišek se narodil ve 29. týdnu a třetí den po porodu lékaři odhalili krvácení do mozku. „Přestože všichni dělali první poslední, krvácení sílilo. Malý si pro-

Foto: Iva Váňková

šel sérií lumbálních punkcí. Pokaždé to na pár dní zabralo, pak se situace opakovala. Když mi zavolali z Motola, že Vojtišek musí s hlavičkou na operaci, málem jsem omdlela. Nakonec lékaři vše vyřešili voperováním tzv. „shuntu“,“ popisuje Kateřina a dodává, že dnes je z něj zdravý 3,5 letý kluk.

Nadační fond „N“

A protože nezapomněla na těžké chvíle, které spolu se synem zažili, pustila se do práce pro Nadační fond „N“. Ročně se totiž narodí zhruba osm procent dětí předčasně, což je více než 9 tisíc miminek, která se obvykle potýkají s nejrůznějšími zdravotními komplikacemi. A ty se dají zvládnout jedině tehdy, pokud nechybí potřebné zdravotnické vybavení. „Přístroje jsou samozřejmě drahé, proto jsme se spolu s primářem neonatologického oddělení MUDr. Milošem Černým pustili do nelehkého úkolu, a sice sehnat peníze na nadstandardní vybavení,“ říká Kateřina Procházková, dnes už jako místopředsedkyně

nadačního fondu, který shromažďuje potřebné statisíce po desetikorunách, stokorunách i tisícovkách. Oblíbené jsou DMS za 30 Kč, které dárci odesílají na číslo 87 777 ve tvaru DMS PLNANARUC, vyšší částky pak putují na transparentní účet 123123123/0100. Peníze poté slouží k nákupu potřebných přístrojů i vybavení neonatologické JIPky.

Mše svatá ke Světovému dni předčasně narozených dětí

Co předčasný porod, to jiný příběh. Někteří měli štěstí a dnes jsou z nich zdravé děti, jiní žijí a statečně bojují s perinatální zátěží, u některých se však bohužel kniha osudu už uzavřela. V bazilice svatého Petra a Pavla na Vyšehradě se dne 20. listopadu 2015 u příležitosti Světového dne předčasně narozených dětí konala mše svatá, kterou sloužil P. Prokop Brož, kanovník Vyšehradské kapituly a děkan Katolické teologické fakulty UK.

■ **Text Lenka Dvořáková**

Z diáře
KARDINÁLA DUKY

1. 12. / 10.00

Žireč / otevření rekonstruovaných objektů v Domově sv. Josefa

3. 12. / 17.30

Praha-Staré Město, Anežský klášter / mše sv.

4. 12. / 11.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv., 25. let Stonožky

6. 12. / 11.00

Olbramovice, kostel Všech svatých / mše sv.

7.–9. 12.

Řím / účast na zahájení Svatého roku milosrdenství

12. 12. / 10.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv., zahájení Svatého roku milosrdenství

13. 12. / 9.30

Praha-Staré Město, kostel Panny Marie před Týnem / mše sv.

16. 12. / 12.00

Praha-Suchbát, ČZU / otevření centra environmentálních věd II

18. 12. / 10.30

Praha-Vršovice, kostel sv. Václava / mše sv. pro zaměstnance Charity

19. 12. / 11.00

Praha-Hradčany, kostel Všech svatých / mše sv.

24. 12. / 24.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv., slavnost Narození Páně

25. 12. / 10.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv., slavnost Narození Páně

27. 12. / 11.00

Praha-Vinohrady, kostel Nejsvětějšího Srdce Páně / mše sv., otevření Svaté brány

31. 12. / 16.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. na poděkování

Z diáře
BISKUPA HERBSTA

4. 12. / 16.30

Praha-Vinohrady, kostel sv. Ludmily / mše sv. za povolání

6. 12. / 9.00

Úvaly, kostel Panny Marie / mše sv. s žehnáním varhan

8. 12. / 18.30

Praha-Karlín, kaple sv. Karla Boromejského (salesiánky) / mše sv.

13. 12. / 10.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv.

24. 12. / 15.30

Roztoky u Prahy, kostel Narození sv. Jana Křtitele / štědrovečerní mše sv.

25. 12. / 9.00

Středokluky, kostel sv. Prokopa / mše sv., slavnost Narození Páně

26. 12. / 10.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. s trvalými jáhny, svátek sv. Štěpána

27. 12. / 9.00

Stará Boleslav, kostel Nanebevzetí Panny Marie / mše sv., otevření Svaté brány

28. 12. / 11.00

Praha-Malá Strana, kostel Panny Marie Vítězné a sv. Antonína Paduánského (Pražské Jezulátko) / mše sv. za nenarozené děti

31. 12. / 16.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. na poděkování

Z diáře
BISKUPA MALÉHO

30. 11. – 9. 12

Středoafriická republika / podpora karmelitánské misie

10. 12. / 5.45

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. s rorátními zpěvy

13. 12. / 9.30

Praha-Staré Město, kostel Svatého Ducha / mše sv.

15. 12. / 7.00

Praha-Dejvice, Arcibiskupský seminář / mše sv. a setkání s bohoslovci

16. 12. / 19.00

Brno, Dům Skleněná louka / beseda z cyklu Duše a odvaha

17. 12. / 5.45

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. s rorátními zpěvy

17. 12. / 9.00

Praha, Církevní MŠ Srdíčko a Církevní MŠ Studánka / vizitace

20. 12. / 10.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv.

20. 12. / 17.00

Praha-Hradčany, katedrála / nešpory

25. 12. / 10.00

Vrchotovy Janovice, kostel sv. Martina / mše sv.

25. 12. / 17.00

Praha-Hradčany, katedrála / nešpory

26. 12. / 11.00

Praha-Karlín, hotel Olympik / mše sv. pro vietnamskou komunitu

27. 12. / 9.45

Hrádek, kostel sv. Matouše / mše sv., otevření Svaté brány

27. 12. / 17.00

Praha-Hradčany, katedrála / nešpory

31. 12. / 16.00

Praha-Hradčany, katedrála / mše sv. na poděkování

PASTORAČNÍ STŘEDISKO

- 1. 12. / 19.30 / Příprava na manželství* / Centrum pro rodinu
- 2. 12. / 9.30 / Setkání maminek / DS
- 3. 12. / 9.00 / Kurz efektivního rodičovství* / Centrum pro rodinu
- 5. 12. / 9.30 / Adventní duchovní obnova: MUDr. L. E. Gialloreti / PS
- 9. 12. / 9.30 / Akademie nejen pro seniory, adventní duchovní obnova: P. Jaroslav Krajl / PS
- 10. 12. / 9.00 / Kurz efektivního rodičovství* / Centrum pro rodinu
- 12. 12. / 15.00 / Adventní zastavení nad manželským slibem* / CPR
- 14. 12. / 20.00 / Přednáška ČKA Praha 6 / ČKA Praha 6
- 16. 12. / 9.30 / Setkání maminek / DS
- 18. 12. / 20.00 / Modlitba Taizé / DS
- 20. 12. / 17.00 / Koncert: Česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby / DS

* jen pro přihlášené
Vstup do místa konání akcí je z Kolejní ulice č. 4.

www.apha.cz/ps

**PASTORAČNÍ STŘEDISKO
CENTRUM PRO RODINU****Adventní zastavení
nad manželským slibem**

12. prosince od 15.00 (do 18.00) proběhne příprava na obnovu manželského slibu na svátek Svaté rodiny. Odpolednem bude manželské páry provázet P. Dr. Vojtěch Eliáš. V Pastoračním středisku, Kolejní 4, Praha 6 – Dejvice. Více podrobností na: www.apha.cz/cpr-novinky. Hlaste se na cpr@apha.cz.

Kurz efektivního rodičovství

Probíhá v Pastoračním středisku v deseti dvouhodinových lekcích ve čtvrtky dopoledne od 9.00 do 11.00 hod. pod vedením Ing. Stanislavy Hruškové. Více informací pro zájemce o jarní kurz na <http://www.apha.cz/cpr-nov-kurz-efektivniho-rodicovstvi>.

Společná příprava na manželství

Přijímáme přihlášky do zimního kurzu Společné přípravy na manželství, který proběhne v termínu 26. 1. až 15. 3. Snoubenci se přihlašují přes elektronický formulář na <http://www.apha.cz/cpr-snoubenci-aktualni-nabidka>.

www.apha.cz/cpr

MINISTRANTI**■ 12. prosince 9.30–16.00**

V Praze-Kunraticích (pro mladší kluky cca od 7 do 15 let), zahájení v kostele sv. Jakuba. Více: P. B. Hudema tel.: 724 209 774 (ministranti@apha.cz).

■ 18.–19. prosince

V Praze-Kunraticích (pro starší kluky cca od 15 do 25 let), zahájení v kostele sv. Jakuba v 18.00. Tel.: 724 209 774 nebo (benedikthudema@atlas.cz).

www.apha.cz/aktuality-ministranti

**KOMUNITNÍ CENTRUM
MATKY TEREZY****Adventní duchovní obnova**

1., 8. a 22. prosince 18.45–19.45 na téma „Anděl Páně“. Vede P. Michael Špillar (kostel sv. Františka).

■ 3. prosince od 19.00

Zastavení u Matky Terezy: Jak souvisí naše představy o Bohu s adventem? Přednáší P. L. Heryán SDB (KCMT).

■ 6. prosince od 16.00

Adventní koncert: smyčcový orchestr Hájíček, hrají a zpívají žáci ZUŠ Křtinská (kostel sv. Františka).

■ 13. prosince 14.00–16.00

Výtvarná dílna: „Vánoční kachle“ (malování kachlí španělským dekorem). Rezervace na janadomsova@gmail.com, nebo na tel. 603 281 864.

■ 13. prosince od 16.00

Adventní koncert: Žalozpěv – akustická hudba z Vysočiny (kaple KCMT).

■ 14. prosince od 16.00

Sdružení křesťanských seniorů: Období adventu. Přednáší jáhen Mgr. P. Urban (KCMT–klubovna).

■ 16. prosince 16.00–17.45

Výstava papírových betlémů s komentářem, přístupná je od 15. 12. do 10. 1. 2016 (KCMT). Od 17.00 Zvonohra (před KCMT).

■ 20. prosince od 16.00

Adventní koncert Českých madrigalistů (KCMT).

■ 25. prosince od 14.30

Vánoční pořad pro všechny, kteří nechtějí o svátcích zůstat sami (pořádá KR seniorů hl. m. Prahy).

www.kcmt.cz

Adventní zastavení nad manželským slibem

aneb příprava na obnovu manželského slibu na svátek Svaté rodiny

12. prosince 2015 od 15 do 18 hod.

pastorační středisko, Kolejní 4, Praha 6 (sv. Vojtěch)

P. Dr. Vojtěch Eliáš

dvě přednášky
ztišení
svátost smíření
adorace zakončená požehnáním

Mikuláška v KCMT. Foto: Anna Procházková

KOMUNITNÍ CENTRUM SV. PROKOPA■ **5. prosince od 17.00**

Setkání se sv. Mikulášem. Přihlášky na email fara@centrumbutovice.cz (v KC sv. Prokopa).

■ **13. prosince od 19.30**

Třináctého na třináctce. Slávek Klecandr představí se svou skupinou Oboroh CD s názvem Znovu poprvé.

■ **19. prosince od 16.00**

Dětská vánoční mše o zvěstování Kristova narození (v kostele sv. Jakuba St.), od 17.00 průvod s betlémským světlem, od 18.00 vystoupení dětí z Baletní školy Olgy Kyndlové při státní opeře Praha (v KC sv. Prokopa).

■ **25. prosince od 17.00**

Koncert: Česká mše vánoční (v kostele sv. Jakuba St.).

————— www.centrumbutovice.cz

PASTORAČNÍ CENTRUM SV. TOMÁŠE

■ **Do 18. prosince** se koná výstava „Poutníci“ (práce dětí z výtvarného kroužku Barvička, PC sv. Tomáše).

■ **6. prosince od 17.00**

Adventní koncert (v kostele Nejsvětější Trojice).

■ **9. prosince od 19.30**

„Co vás zajímá?“ setkání s P. Karlem Satoriou na téma Advent a Vánoce (PC sv. Tomáše).

■ **13. prosince od 15.00** představí P. Pavel Budský charitativní projekt

na pomoc dětem z chudých rodin v Ekvádoru (PC sv. Tomáše).

■ **13. prosince od 17.00**

Adventní koncert v podání Dobříšského chrámového sboru pod vedením Petry Šimkové a žáků ZUŠ Dobříš (kostel Nejsvětější Trojice).

■ **20. prosince od 17.00**

Koncert souboru Codex Temporis pod vedením Lukáše Marka (kostel Nejsvětější Trojice).

■ **23. prosince od 14.30**

Skauti předají světlo z Betléma (kostel Nejsvětější Trojice). Od 15.00 do 17.30 pak v PC sv. Tomáše.

■ **27. prosince od 16.00**

„Pojďme spolu do Betléma“. Putování od kostela Nejsvětější Trojice k živým „jesličkám“ na zahradě PC sv. Tomáše. Cestou si pak společně zazpíváme známé koledy.

————— www.farnostdobris.cz

AKADEMICKÁ DUCHOVNÍ SPRÁVA

Mše sv. v 19.00 v kostele sv. Bartoloměje (Bartolomějská 9a), následuje další program.

■ **2. prosince: Noc pastýřů**

Jakub Jan Ryba. Komponovaný večer s Martinem Beranem.

■ **16. prosince: Rozhledna**

Vánoční koncert s folkovým písničkářem Petrem Linhartem.

————— www.ads.cvut.cz

ŘKF U KOSTELA NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE PÁNĚ■ **13. prosince od 16.00**

Přednáška Dr. Jiřího Grygara: Hvězda Betlémská a reformy kalendáře (videosál v I. patře zadního traktu kostela).

————— www.srdcepane.cz

ŘKF U KOSTELA SV. ANEŽKY■ **2. prosince od 19.00**

Benefiční koncert mužské vokální skupiny TEN MEN s modlitbou za uprchlíky.

■ **6. prosince od 15.00**

Mikulášská besídka a dílny pro děti. Doprovodným programem bude bazar dětského oblečení (0–12 let) a výtvarné dílny na podporu rekvalifikačních kurzů pro uprchlíky.

■ **10. prosince od 19.00**

Koncert sopranistky Ivy Ryzové a chrámového sboru Cantus Amici, vedeného L. Dobrodinským.

————— www.farnost-sporilov.cz

ŘKF U KOSTELA PANNY MARIE KRÁLOVNY MÍRU■ **5. prosince od 7.00**

Duchovní obnova s P. Petrem Havlíkem (navazuje na rorátní mši sv., a snídani).

■ **13. prosince**

Světový den památky zemřelých dětí, pořádá o.s. Dlouhá cesta. Od 15.00

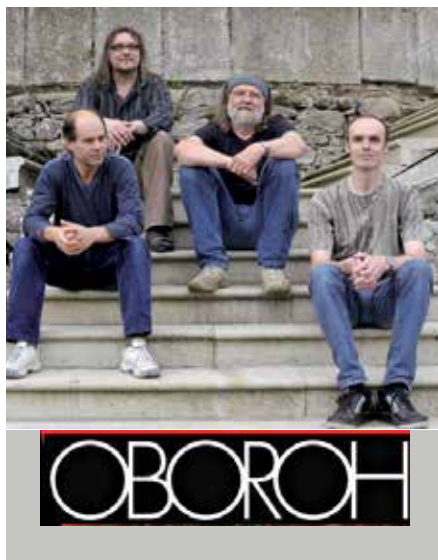

Foto: archiv Oboroh

Mohyla Jakuba Jana Ryby. Foto: Erika Kroupová

Foto: IMA

setkání rodičů z Dlouhé cesty a Prázdné kolébky, od 17.00 koncert komorního sboru Canti di Praga, od 18.30 mše za zemřelé děti.

■ 20. prosince od 17.00

Koncert řeckokatolického souboru Byzantion.

■ 4. ledna 2016 od 19.00

Začíná v kostele na Lhotce kurz Alfa. Více na: www.kurzylfa.cz.

————— www.lhoteckafarnost.cz

ŘKF U KOSTELA SV. FILIPA A JAKUBA

Pěkné stáří

Setkávání seniorů na zlíchovské faře, vždy 9.00–12.00.

■ 4. prosince

Vánoční výtvarná dílna s Ilonou Slavětinskou.

■ 18. prosince

Vánoční inspirace – P. V. Soudský. Kontakt: mob. 607 870 457.

————— www.centrumbarrandov.cz

DOMOV SV. KARLA BOROMEJSKÉHO

■ 29. listopadu od 17.00

1. adventní koncert: Česká mše vánoční od J. J. Ryby v podání Břevnovského chrámového sboru pod vedením Adolfa Melichara (kostel sv. Rodiny).

■ 6. prosince od 17.00

2. adventní koncert: Dětský sbor Radost Praha a dívčí komorní

pěvecký sbor Puellae pod vedením prof. Vladislava Součka a Jana Pirnera (kostel sv. Rodiny).

■ 13. prosince od 11.00 do 16.00

Adventní trh v klášteře a od 17.00 3. adventní koncert: orchestr Archioni Plus pod vedením Michala Macourka (kostel sv. Rodiny).

■ 20. prosince od 17.00

4. adventní koncert: soubor zobcových fléten SIRINGA pod vedením Miroslava Bureše (kostel sv. Rodiny).

————— www.domovrepy.cz

POZVÁNKY A NABÍDKY

KaPři v Kunraticích

6. prosince od 15.00 zazní v kostele sv. Jakuba v Kunraticích adventní písně v provedení skupiny KaPři pod vedením J. Rosypalové.

Sdružení sv. Ludmily Na Tetině

6. prosince od 16.30 zazní Adventní koncert pěveckého sboru Comodo, sbormistr Mgr. T. Bočková.

24. prosince od 15.30 se koná Štědrovečerní setkání u jeslí (Vánoční hra, zpívání koled, Betlémské světlo).

Varhanní nešpory maltézských rytířů

7. prosince od 17.00 jste zváni do kostela Panny Marie pod řetězem, Lázeňská ulice, na koncert duchovní hudby. Účinkují: L. Hilscherová –

mezzosoprán, M. Fuxová – housle, L. Sítková-Čechová – varhany.

Ekologická sekce ČKA

8. prosince od 17.30 zve Ekologická sekce ČKA k přátelskému předvánočnímu popovídání s ohlédnutím za činností v roce 2015 a výhledem do roku 2016. V knihovně ČKA v 3. patře pražského kláštera Emauzy (Praha 2, Vyšehradská 49).

Zlatá Praha

20. prosince od 16.00 – Vánoční setkání v zasedacím sále úřadu Městské části Praha 5, Štefánikova 15, Praha 5. Více na: www.focolare.cz.

Koncerty u Sv. Mikuláše

12. prosince od 17.00

Koncert Ave Maria (A. Dvořák, A. Vivaldi, J. S. Bach, A. Michna, F. Schubert, G. F. Handel. Účinkují: L. Vernerová – soprán, V. Rejlek – trubka, M. Hradecká – varhany.

13. prosince od 17.00

Adventní chvalozpěvy (J. S. Bach, G. Ph. Telemann, H. I. F. Biber, A. Michna, S. Rachmaninov, W. A. Mozart, W. Byrd. Účinkují: K. Janů – soprán, M. R. Urbanová – housle, P. Salvová – varhany, varhanní positiv.

Vánoční koncert

5. ledna od 19.30 se v chrámu Matky Boží před Týnem uskuteční vánoční koncert pěveckého sboru Notre Dame.

**Adventní trh
v Klášteře**

Neděle 13. 12. 2015 od 11 do 16 hod

www.domovrepy.cz

OD 17.00 HOD. V KOSTELE SV. RODINY
3. ADVENTNÍ KONCERT – ORCHESTR ARCHIONI PLUS
POD VEDENÍM MICHALA MACOURKA

Betlém Tetín. Foto: Zdeněk Zvonek

Foto: Emanuel Vittek

LAICIZACE

Dne 16. 6. 2015 udělil papež František dispens od kněžských závazků, včetně celibátu, *Mgr. Richardu Machanovi, Th.D.*, aktuálně bydlicímu v pražské arcidiecézi. Dispens nabyla právní účinnosti dne 9. 9. 2015. Tímto dnem je Dr. Richard Machan převeden do laického stavu a skončila jeho suspenze.

USTANOVENÍ

■ *ThLic. Mgr. Jaroslav Lorman, Th.D.*, byl od 15. října 2015 uvolněn z jáhenské služby v ŘKF u kostela sv. Fabiána a Šebestiána Praha-Liboc a z jáhenské služby pro KTF UK v Praze.

■ *Mgr. Josef Pecinovský* byl od 1. listopadu 2015 do 31. října 2018 jmenován a ustanoven okrskovým vikářem III. pražského vikariátu.

■ *P. ThLic. Jan Regner SJ* byl od 1. října 2015 uvolněn z funkce farního vikáře ŘK akademické farnosti Praha a od téhož data do 31. prosince 2015 byl jmenován a ustanoven administrátorem téže farnosti.

■ *P. Mgr. Michael Jan Špán OSB* byl od 1. listopadu 2015 uvolněn z funkce výpomocného duchovního ŘKF u kostela sv. Gotharda Praha-Bubeneč.

VÝROČÍ SVĚCENÍ

■ *Prof. ThDr. Jan Matějka*, kanovník Metropolitní kapituly, 5. 12. 1954 (61 let)

■ *P. Benedikt Vladimír Holota OFM*, na odpočinku v Praze, 8. 12. 1952 (63 let)

■ *Mgr. Zdeněk Dubský*, jáhen u sv. Štěpána v Praze-Novém Městě, 10. 12. 2000 (15 let)

■ *P. Mgr. Petr Šleich OCD*, farní vikář v Praze-Lhotce, 16. 12. 2000 (15 let)

■ *Mgr. Pavel Táborský*, farář ve Slaném, 19. 12. 1970 (45 let)

ŽIVOTNÍ JUBILEA

■ *Mgr. Jan Gerndt*, kanovník Metropolitní kapituly, 2. 12. 1955 (60 let)

■ *Mgr. Jan Kotas, S.L.L.*, rektor Arcibiskupského semináře, 2. 12. 1970 (45 let)

■ *ThLic. Michael Špilar*, administrátor v Praze-Chodově, 8. 12. 1965 (50 let)

■ *Mgr. Jiří Neliba*, farář v Kladně – Nanebevzetí Panny Marie, 10. 12. 1945 (70 let)

■ *P. Jan Vývoda SDB*, výpomocný duchovní v Praze-Kobylisích, 21. 12. 1924 (91 let)

■ *P. Mgr. Petr Piler SDB, Ph.D.*, rektor u sv. Kříže v Praze-Novém Městě, 26. 12. 1965 (50 let)

■ *Josef Moulík*, osobní děkan, výpomocný duchovní v Berouně, 27. 12. 1936 (79 let)

■ *P. Krzysztof Tomasz Łabędź CMF*, farář u sv. Matěje v Praze-Dejvicích, 29. 12. 1970 (45 let)

■ *P. Augustin Otakar Šváček OFM Cap.*, výpomocný duchovní u sv. Josefa v Praze-Novém Městě, 30. 12. 1936 (79 let)

ÚMRTÍ

■ *Karel Šubrt* zemřel ve Staré Boleslavi dne 17. října 2015 ve věku 85 let, v 46. roce své kněžské služby.

■ *Mons. ThLic. Bohumil Kolář*, prelát a emeritní kanovník, zemřel v Praze dne 5. listopadu 2015 ve věku 91 let, v 68. roce své kněžské služby.

KATOLICKÉ BOHOSLUŽBY VE SDĚLOVACÍCH PROSTŘEDCÍCH

ČESKÝ ROZHLAS VLTAVA

- **6. 12. / 2. neděle adventní (9.00):** katedrála sv. Mikuláše, České Budějovice (P. Zdeněk Mareš)
- **20. 12. / 4. neděle adventní (9.00):** kostel sv. Mořice, Olomouc (P. František Hanáček)
- **25. 12. / slavnost Narození Páně (9.00):** kostel Nejsvětějšího Srdce Páně, Praha-Vinohrady (P. Jan Houkal)
- **27. 12. / svátek Svaté rodiny (9.00):** kostel sv. Rodiny, Praha-Řepy (P. Daniel Janáček)

RADIO PROGLAS

- **6. 12. / 2. neděle adventní (9.00):** kostel sv. Jana Nepomuckého, Plzeň-Bory
- **13. 12. / 3. neděle adventní (9.00):** kostel Panny Marie Pomocnice, Olomouc (P. Rudolf Smahel)
- **20. 12. / 4. neděle adventní (9.00):** kostel Všech svatých, Litoměřice (P. Józef Szeliga)
- **27. 12. / svátek Svaté rodiny (9.00):** duchovní centrum Brno-Lesné (P. Pavel Hověz)

TELEVIZE NOE

- **6. 12. / 2. neděle adventní (9.30):** katedrála Narození sv. Jana Křtitele, Trnava (Mons. Ján Pavčír)
- **8. 12. / slavnost Panny Marie počaté bez poskvrny prvotního hříchu (10.00):** Vatikán (František I.)
- **13. 12. / 3. neděle adventní (10.00):** Lateránská bazilika, Řím (František I.)
- **20. 12. / 4. neděle adventní (10.00):** kostel sv. Zdislavy, Prostřední Bečva (P. Petr Dujka)
- **24. 12. / slavnost Narození Páně (21.30):** bazilika sv. Petra, Vatikán (František I.)
- **25. 12. / slavnost Narození Páně (10.00):** kostel Narození sv. Jana Křtitele, Dolní Lutyně (P. Marián Pospěcha)
- **26. 12. / svátek sv. Štěpána (10.30):** kaple TV Noe, Ostrava (P. Marcel Puvák)
- **27. 12. / svátek Svaté rodiny (10.00):** bazilika sv. Petra, Vatikán (František I.)

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY

Úmysl všeobecný

Abychom všichni zakoušeli milosrdenství našeho Boha, který se nikdy neunaví nám odpouštět.

Úmysl evangelizační

Za rodiny, zejména za ty, které trpí, aby v Ježíšově narození našly znamení pevné naděje.

Úmysl národní

Abý Bůh slávy, Otec našeho Pána Ježíše Krista, osvětlil naše srdce a my pochopili, jaké poklady slávy skrývá křesťanům jeho dědictví.

DUCHOVNÍ CVIČENÍ

4.–6. 12. / DO pro členy MS a hasiče

Mons. Jan Graubner / Matice svatohostýnská / Svatý Hostýn / www.hostyn.cz

4.–6. 12. / Kurz Nový život

Exerciční dům / Český Těšín / www.novaevangelizace.cz

8.–12. 12. / Ignaciánské exercicie

P. Josef Čunek SJ / Matice svatohostýnská / Svatý Hostýn / www.hostyn.cz

11.–13. 12. / Adventní DO pro dívky

P. S. Gruca OFMConv. / Sestry boromejky / Cvilín / www.kostelcvilin.cz

15.–19. 12. / Ignaciánské exercicie

P. František Lízna SJ / Matice svatohostýnská / Svatý Hostýn / www.hostyn.cz

18.–20. 12. / Adventní DO pro dívky

P. J. Kušnír SVD / Sestry boromejky / Zlaté Hory / www.mariahilf.hyperlink.cz

27. 12. – 2. 1. 2016 / Jericho

Komunita Chemine Neuf / Tuchoměřice u Prahy / www.chemin-neuf.cz

28. 12. – 3. 1. 2016 / Exercicie

P. Petr Vacík SJ / Exerciční dům Kolín / www.exercicie.cz

30. 12. – 1. 1. 2016 / Večeřadlo

Jáhen J. Maxa, P. Š. M. Filip OP / Velehrad / www.stojanov.cz

Roráty 2015

■ Hradčany,
katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha
Po–Pá 5.45, Ne 8.30

■ Staré Město,
kostel Matky Boží před Týnem
Po, St, So v 7.00

■ Staré Město,
kostel sv. Haštala
Út, Pá v 7.00

■ Staré Město,
kostel sv. Havla
Čt v 7.00

■ Staré Město,
kostel sv. Jiljí
Út, Pá v 7.00

■ Nové Město,
kostel Panny Marie Sněžné
Po–Pá v 7.00, Pá–18.00,
IV. Ne v 9.00

■ Nové Město, kostel sv. Ignáce
Po–Čt v 6.15, 7.30, Pá v 6.08
(s lucerničkami),
7.30, So 6.30, 7.30, Ne 7.00

■ Vinohrady, kostel sv. Ludmily
Út, Čt v 6.10

■ Karlín,
kostel sv. Cyrila a Metoděje
Po, St, Pá, ve 12.00, Čt v 6.30,
So ve 12.00 a 17.30

■ Žižkov,
kostel sv. Vojtěcha, na Balkáně
St v 6.30

■ Vinohrady,
kostel Nejsvětějšího Srdce Páně
Pá v 6.00

■ Hlubočepy,
kostel sv. Filipa a Jakuba
Po, Út, Čt v 6.45, St, Pá v 18.00

■ Háje,
Komunitní centrum Matky Terezy
Pá v 6.45

■ Spořilov, kostel sv. Anežky
a českých patronů
St, Čt, Pá v 18.00, Ne v 8.30

■ Smíchov, kostel sv. Václava
Po–So v 7.30

■ Stodůlky,
Komunitní centrum sv. Prokopa
Út v 8.30, Pá v 6.30

■ Liboc, kaple na faře
Po, St, Pá v 6.00

■ Charitní domov Radimova 2, P-6
Po–Pá 7.00, So 8.00, Ne 11.30

■ Lhotka,
kostel Panny Marie Královny míru
So v 7.00

■ Kunratice, kostel sv. Jakuba
Út, St, So v 6.30

■ Přední Kopanina,
kostel sv. Maří Magdaleny
4. 12. v 6.00

■ Tuchoměřice, kostel sv. Víta
11. a 18. 12. v 6.00

■ Stará Boleslav, kostel sv. Klimenta
3., 10. a 17. 12. v 6.30

■ Svatá Hora,
kaple exercičního domu
So v 6.00 a 24. 12. v 6.00

■ Jílové u Prahy, kostel sv. Vojtěcha
Po v 6.00

■ Šeberov, kostel sv. Prokopa
Čt v 6.00

■ Nymburk, kostel sv. Jiljí
So v 6.30

■ Vlašim, kostel sv. Jiljí
Pá v 6.30

HISTORICKÝ KALENDÁŘ

2. prosinec 1675

Papež Klement X. jmenoval velmistra Křížovníků s červenou hvězdou Jana Bedřicha z Valdštejna 16. pražským arcibiskupem. V době svého episkopátu se zasloužil o stavbu kostela sv. Františka u Karlova mostu, který jako arcibiskup r. 1688 posvětil.

5. prosinec 1945

Zemřel Mons. Otto Lev Stanovský, katolický kněz, papežský prelát, hudební skladatel a po vzniku ČSR rektor kněžského semináře v Praze. Roku 1934 byl zvolen kanovníkem Metropolitní kapituly u sv. Víta. Složil řadu duchovních skladeb. Působil jako vedoucí představitel tělovýchovné organizace OREL a předseda Katolické charity. (*8. 11. 1882).

8. prosinec 1995

Bylo slavnostně zahájeno vysílání první křesťanské rozhlasové stanice v České republice RADIO PROGLAS z vysílače na Svatém Hostýně za vedení ředitele P. Ing. Martina Holíka.

16. prosinec 1935

Papež Pius XI. jmenoval kardinálem pražského arcibiskupa Karla Kašpara.

20. prosinec 1935

Římská kongregace potvrdila zřízení první řeckokatolické farnosti v Praze.

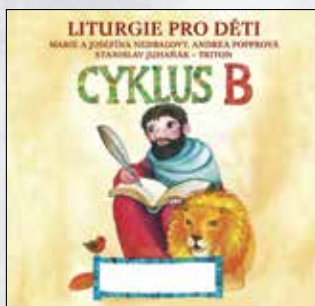
26. prosinec 1725

Zemřel Jan František Beckovský, katolický kněz, člen řádu Křížovníků s červenou hvězdou, historik, botanik a spisovatel. Od roku 1699 byl až do své smrti správcem ženského špitálu u blahosl. Anežky Přemyslovny v Praze. Byl autorem 28 českých a latinských knih, zvláště nejstaršího zachovaného herbáře. Přeložil asi 30 děl, především životopisů svatých. (*18. 8. 1658).

Arnošt Kelnar

KNIHY VHODNÉ PRO KATECHEZI DĚTÍ

TRITON

LITURGIE PRO DĚTI

Marie Nedbalová
58 sešitů po 8 str., 149 Kč

PETRINUM

DĚTI SE PTAJÍ, ODBORNÍCI ODPOVÍDAJÍ

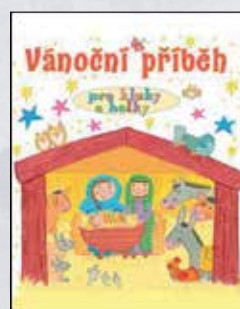
kolktiv autorů
Brož., 104 str., 127 Kč

ČBS

JEŽÍŠŮV PŘÍBĚH PRO MALÉ DETEKTIVY

Peter Martin
Brož., 48 str., 248 Kč

VÁNOČNÍ PŘÍBĚH PRO HOLKY A KLUKY

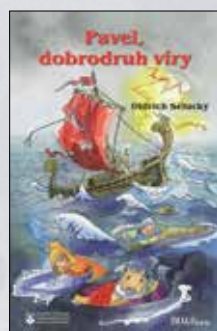
Lois Rocková
Brož., 32 str., 148 Kč

EXPEDICE BIBLE

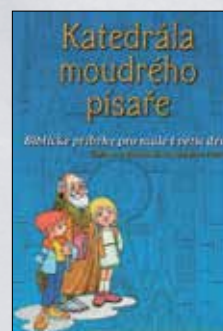
kolktiv autorů
Váz., 128 str., 298 Kč

KARMELITÁNI

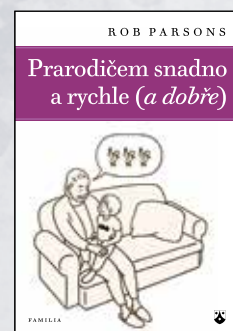
PAVEL, DOBRODRUH VÍRY

Oldřich Selucký
Váz., 88 str., 139 Kč

KATEDRÁLA MOUDRÉHO PISAŘE

Tommaso Mastrandrea
Váz., 123 str., 299 Kč

PRARODIČEM SNADNO A RYCHLE

Rob Parsons
Brož., 96 str., 159 Kč

PAULÍNKY

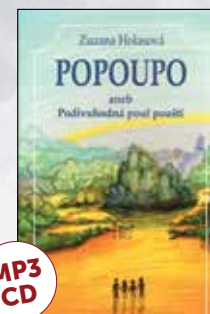
VÁNOČNÍ PŘÍBĚH OČIMA OSLÍKA

Henri Heidsieck
DVD, 46 min., 199 Kč

PŘÍBĚHY O SVATÝCH

Manfredi Manfredi
DVD, 95 min., 190 Kč

POPOUPO

Zuzana Holasová
CD, 300 min., 229 Kč